

En englænder lægger krans på sin fars grav - med 66 års forsinkelse

Skrevet maj 2013 af Niels Nørgaard Nielsen, der var vært for Ann og Colin Jordan fra 8. til 11. maj 2013. Ann, født Emery, er datter af Kenneth Emery, én af de dræbte besætningsmedlemmer fra det allierede fly N/206.



Folk fra Aarestrup går mellem vragedelene på nedstyrtningsstedet få dage efter ulykken

Natten mellem 20. og 21. april 1945 styrtede et britisk bombefly af typen Liberator B 24 ned over Torstedlund Skov.

De ombordværende elleve besætningsmedlemmer blev dræbt på stedet og fjernet af tyskerne dagen efter. Hvor tyskerne gjorde af de omkomne vidste ingen.



Flyverstenen på nedstyrtningsstedet i Torstedlund Skov kort efter indvielsen

I løbet af sommeren og efteråret 1945 blev på lokalt initiativ opført et mindesmærke på nedstyrtningsstedet.

Mindesmærket, nu kaldet Flyverstenen, bestod af en stor kampesten med inskription udført af lærer Th. Johansen, Aarestrup. Bag kampestenen var fæstet en del af flyets landingsstel og en af flyets fire propeller.

Alt tilvejebragt og udført af en gruppe arbejdere fra Nørlund Savværk under anførsel af savværkets chauffør William Christensen.

Først midt i juni 1947 blev de omkomne fundet. De var, viste det sig, umiddelbart efter styrtet af de tyske tropper kulet ned på nedstyrtningsstedet. Ved en storstilet ceremoni med 600 deltagere blev de begravet på Aarestrup Kirkegård 22. juni. Der var, udover de omkringboende og de, der havde deltaget i opførelsen af monumentet i skoven, deltagelse af både dansk, hollandsk og britisk militær samt en række honoratiorens.

Pastor Harald Davidsen holdt en smuk begravelsestale, hvor han tog udgangspunkt i den norske digter Nordal Griegs ord: "De gav os det bedste, de havde, de døde, de ukendte venner. De gav os en dag til at bruge, rakt med forkullede hænder". Før jordpåkastelsen og gravlægningen afsluttede pastor Davidsen sin tale med ordene: "Så steder vi da vore ukendte venner i graven".



Pastor Harald Davidsen holder begravelses-talen. Wilhelmina Guilonard ses lige til venstre for Dannebrog

Som repræsentant for de efterladte var kun den hollandske Wilhelmina Guilonard, enke efter flyets kaptajn Nicodeme Guilonard, til stede. Hun var også den eneste indbudte.

De øvrige efterladte fik først længe efter underretning om fundet af deres pårørende, og at de var blevet begravet på Aarestrup Kirkegård.

Den behandling har siden været kilde til bitterhed hos øvrige efterladte, som fx den engelske agterskytte Kenneth Emerys enke Margareth Emery og parrets datter Ann, der som 2½-årig mistede sin far.



Ann Jordan lægger blomster, plukket i vej-kanten uden for Aarestrup, på sin fars grav i sommeren 1981

Ann, nu med efternavnet Jordan, kom i 1981 for første gang på besøg på kirkegården i Aarestrup sammen med sin mand Colin og deres tre sønner.

Her traf familien ved et rent tilfælde et par unge tyskere, der kunne fortælle dem, at der ude i Torstedlund Skov var opsat et mindesmærke på flyets nedstyrtningsssted. Denne oplysning var en stor overraskelse for Ann.

Sammen gik de ud til Flyverstenen.



Ann Jordan i samtale med Harald Davidsen, mens Aage Jensen ser til

Senere under besøget traf de Astrid og Aage Jensen, der blandt andet førte Ann og hendes familie sammen med den nu aldrende pastor Harald Davidsen.

I 1986 gentog Ann og hendes familie besøget i Aarestrup, hvor hun blandt andre mødte William Christensen.



Fra venstre ses Knud Risager, der i 1947 var med til at levere de elleve kister i skoven, Colin og Ann Jordan og artiklens forfatter

I sommeren 2011 lykkedes det "Lokalhistorisk Arkiv for den tidligere Støvring Kommune" at komme i forbindelse med Ann Jordan. Siden er der til stort udbytte for begge parter udvekslet store mængder information mellem Arkivet og Ann Jordan, der kun kendte omstændighederne omkring faderens død i ufuldstændige og til dels usammenhængende stykker.

Til gengæld fik Arkivet uvurderlige oplysninger og foto den anden vej.

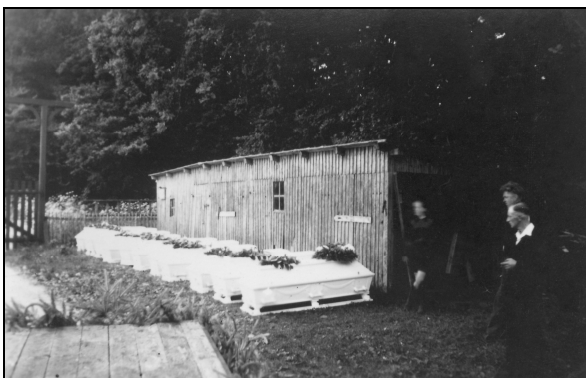


Ann Jordan finder små rester af flyet nær ved Flyverstenen i Torstedlund Skov

På den baggrund besluttede Ann Jordan og hendes mand Colin at komme til Danmark i dagene 8. til og med 11. maj 2013.

En repræsentant for Arkivet, Niels Nørgaard Nielsen, viste under opholdet ægteparret rundt på alle de steder, der har relation til begivenhederne tilbage i 1945 og 1947 såsom Aarestrup Kirkegård og nedstyrtningsstedet med Flyverstenen i Torstedlund Skov.

På dette sted lykkedes det Ann, ved blot at rode i jorden med en pind, at finde adskillige smådele hidrørende fra det forulykkede fly.



Kisterne stod i skovfogedens skur 1947

Senere besøgte andre steder med tilknytning til begivenhederne i 1945 og 1947.

Et af de betydningsfulde er stedet, hvor kisterne med de omkomne havde været opbevaret i dagene mellem fundet i skoven og begravelsen 22. juni 1947.



Skuret er nu væk, men stedet det samme

Stedet i nærheden af Juelstrup Præstegård, hvor Peter Hansen fra Støvring efter al sandsynlighed hørte flyet med betegnelsen N/206 i luften og kort efter så det enorme lysglimt, da flyet styrtede ned og nærmest eksploderede i skoven nogle kilometer sydligere, blev udpeget og set.



Plotte-rummet på radarstationen Lindwurm

Endelig besøgte resterne af den tyske radarstation Lindwurm i Fræer, også kaldet "Bette berlin", hvorfra flyet sandsynligvis er blevet observeret under indflyvning over området

Det absolutte højdepunkt i besøget var uden tvivl mindegudstjenesten i Aarestrup Kirke med deltagelse af op mod 130 mennesker om aftenen 9. maj.



Union Jack og Dannebrog i Aarestrup Kirke

Kirken var smukt pyntet op nyudsprungne birkegrene på hver anden stolegavl og med lys pyntet med bånd i de britiske farver rød, hvid og blå på de øvrige.

Gudstjenesten blev indledt med indmarch af lokale spejdere, der førte det britiske Union Jack og det danske Dannebrog op til alteret til tonerne af Prins Jørgens March.

Sognepræst Svend Schultz-Hansen holdt en smuk prædiken, omhandlende den tyske besættelse 1940 til 1945 og navnlig befrielsen i 1945, som kun var mulig fordi andre gjorde en indsats, og mange endog mistede livet for at nå målet at nedkæmpe det nazistiske voldsherredømme.

For Aarestrups Sogns vedkommende omtalte og rettede Schultz-Hansen specielt en tak til den i Aarestrup fødte frihedskæmper Svend Otto Nielsen, der blev henrettet 27. april 1944, og de elleve omkomne ved flystyrtet i 1945 for deres uvurderlige indsats.



Ann Jordan og sognepræst Svend Schultz-Hansen ved kransenedlæggelsen

Gudstjenesten blev afsluttet med at sangen "En lærke letted", der for første gang nogensinde blev afsunget på flere sprog samtidig, idet Edward Broadbridge så sent som to dage forinden havde oversat sangen til engelsk til brug for de engelske gæster.



Ann Jordan lægger krans på graven mens de op mod 130 fremmødte ser til



Efter kransenedlæggelsen ville mange hilse på Colin og Ann Jordan



Kransen ved Kenneth Emerys grav

Efter selve gudstjenesten blev der sat blomster ved Svend Otto Nielsen mindeplade i våbenhuset og Ann Jordan forestod kransenedlæggelse på flybesætningens gravsted.

Som noget helt specielt for dette års kransenedlæggelse havde hun fået lov at lægge kransen med de røde, hvide og blå blomster og bånd på sin egen fars grav.

I alle de foregående år er kransen blevet lagt ved kaptajn Guilonards gravsted, der er placeret i midten af de elleve.

Herefter blev salmen ”Altid frejdig når du går” afsunget, og højtideligheden var hermed slut.

Deltagelsen i ceremonien var for Ann som en slags endelig begravelse af den for hende næsten ukendte far.

En kreds af særligt indbudte deltog herefter i en sammenkomst i Aarestrup Præstegård, hvor Ann Jordan fik mulighed for at møde og tale med en del af de mennesker, der i sin tid havde været involveret i begivenhederne tilbage i 1945 og 1947 samt enkelte, som hun havde mødt under sine tidligere besøg i Danmark.

For Ann var begivenheden er meget stor oplevelse, og hun takker alle, der gjorde besøget til et varmt og varigt minde.